

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földmívelés Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekkiszáma száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a m. kir. földmívelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.

Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 49. szám.

December hó 3.

Kötelességtudás a neve

annak a gyönyörű erénynek, amely az igazi magyart leginkább jellemzi. Az egyik felvidéki képviselő mutatótt rá erre a tényre a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalása során, elmondván, hogy egy pereszlényi háromholdas kisgazda, amikor a reá kirótt kilenc pengő adót befizette, bejelentette a községházán, hogy számítása szerint neki nem kilenc, hanem huszonhét pengő adót kell fizetnie. Megvizsgálták az esetet és megállapították, hogy tévedtek az adókiivetésnél. Le kell szegeznünk, hogy a pereszlényi eset nem elszigetelt jelenség; a magyar földművelő tudja a kötelességet, tudja, hogy minden fillér, amit köztartozás címén befizet, az ország javát szolgálja és viszont minden fillér, amit ügyeskedéssel, ravaszkodással elvon a köztől, az országnak kárára van.

A közigazgatás felismerte,

hogy ilyen hazafias és kötelességtudó magatartást hasonló kötelességtudással kell viszonzni. Egyre sürribben fordulnak elő esetek, amelyek azt bizonyítják, hogy a hivatása magaslatán álló közigazgatás és a mintaszerű közigazgatási tisztviselők nem érik be a kormány által kiadott gazdasági és szociális intézkedések egyszerű végrehajtásával, hanem a maguk szívét, lelkét is beleviszik mindennapi munkájukba. Nemcsak szavakkal, hanem tettekkel is igaz testvérei a népek. Borbély - Maczky Emil miskolci főispán például, akinek népszerűsége valóságos közmondásos, a legutóbb 205 gazda számára váltott jegyet a színházba, hogy megnézhessék az egyke rettenetes lélekromboló, nemzetsejtsorvasztó hatását ábrázoló Földindulás című darabot... Az új Magyarország gyönyörű, igéző körvonalai bontakoznak ki lelki szemek előtt ennek a két, egymásmellé állított esetnek a nyomán: a pereszlényi névtelen kisémbert, aki kevesli a kivetett adót és a főispán, a megye első embere, aki a falusiak százait viszi a színházba...

Ezzel a Magyarországgal

amelyet a testvéri érzés, szociális szellem, a haza és egymás iránti kötelességtudás kell, hogy áthatson, semmiféle közössége sincs annak a politikai pártnak, amely a testvéri érzés erősítése helyett, gyűlölködést szit; a társadalmi keretek átfórma-

lása helyett azok erőszakos feldúlására törekszik; az önkéntes, áldozatkész kötelességtudás helyett, egyéni szempontok és érdekek irányította diktatúrát hirdet és kíván; végül pedig a szentistváni kettős-keresztől elfordulva, idegen mintára nyíllal elcsufított keresztet tesz meg jelvényévé. Magyarország

népe most a balatonfüredi-tapolcai választókerület polgárságának szavazatain keresztül mondott ítéletet az álapostolok felett, hitet téve az igazi jobboldali politika, az egyetlen és hamisítatlan kereszt mellett, amelynek jegyében fog győzni az új ezredében át is a magyar gondolat...

Gazda-társasutazást rendez a Falu-Gazdaszövetség

A Falu-Gazdaszövetség december 2—4-ike között rendezi meg az első gazdatanulmányi társasutazását felvidéki, még pedig ezuttal Pozsony—Nyitra megyei gazdák számára. A társasutazás ötszáz résztvevője december 2-án indul különvonattal a Szenc—Párkány-nána közti állomásokról Kiskunfélegyházára és Csongrádra, ahol az ottani gazdák látják vendégül másfél napra felvidéki gazdatársasikat. Visszafelé utaztukban, december 4-én, hétfőn délelőtt a társasutazás résztvevői tisztelegnek az Országzászló előtt, majd Mayer János volt miniszter vezetésével látogatást tesznek a parlamentben, ahol vitéz Jaross Andor tárcanélküli miniszter fogadja a felvidéki gazdák félezres csoportját.

A főváros nevezetességeinek megtekintése után a társasutazás résztvevői visszautaznak otthonukba.

A társasutazás lefolyásáról jövőheti számunkban részletes beszámolót közlünk.

Hazaérkezett Németországból munkásaink első különvonata

A karácsonyi ünnepeket már otthonában tölti valamennyi magyar munkás

Meghitt, nagy ünnep volt 612, illetve 616 derék magyar ember, — férfi és nő — számára november 24-ike; ezen a napon érkezett ugyanis meg Hegyeshalom Németországból az ott foglalkoztatott magyar mezőgazdasági munkások első különvonata. Hat-tizhavi, idegenben végzett munka után újra hazatértek a derék munkástevéreik, hogy fáradtan, kicsit eltörődötten, de tapasztalatokban és — ami a legfontosabb: — magyarságukban gazdagabban itthon folytassák a megéheztetésért, a mindennapi kenyérért való harcot.

A Vasárnap, amely szeretettel, egész szívvel adott utbaigazításával és tanácsaival, az egész idő alatt ott állott a sok ezer magyar munkás mellett, természetesen résztvevett az első különvonat fogadtatásán;

látni akartuk szemtől-szembe azokat, akik tőlünk távol, tíz hónapon át minden kétségükkel, minden kérdésükkel hozzánk fordultak...

Örvendetes, kellemes viszontlátás volt...

Délelőtt tíz óra helyett két óra tájban robotogott be Hegyeshalom állomásra a tizenöt német kocsiból álló vasúti szerelvény. A nagy sustorgással, pöfögéssel berobogó gőzmozdony zaját tulszárnyalja a különvonat utasainak éneke; az egyik kocsi a Himnusz éneki, a másikból magyar nő-tánc fozslányai hallatszanak; énekel kitörő, boldog és lelkes örömmel az egész vonat.

Amikor a keservesen szuszogó vonat megáll, lóbogó kendők, nemzeti-színű zászlók, szalagok, fejek jelennek meg az ablakokban. Vannak, akiknek a szemében könnyek csillognak...

A vonat beérkezése előtt két házaspár jelentkezik a munkások hazasutazását megszervező Pittner Tivadar ügyvezetőnél; Németországban dolgozó magyar munkások, akik nem tudták bevárni a maguk különvonatának indulási idejét; egyéni utasként jöttek a határig és most engedélyt kérnek arra, hogy a különvonaton utazhassanak hazáig. A sor-

nyelvényekre okot és jogot az a körülmény ad, hogy orvosi vélemény szerint is

két új állampolgár, esetleg állampolgárnő érkezése várható a közeli napokban, talán örökben.

Az engedélyt természetesen megkapták, megfelelő jegyzőkönyvvel után.

Amikor a megszokott rendőri és vámügyi vizsgálat végetért, végül látogattuk valamennyi kocsi. Leírhatatlan az a lelkesedés, hálás szeretet amivel a munkások látogatásunkat fogadták. Boldogan mutogatják a nemzeti-színű zászlókat és a bekeregetett, sok esetben zászlókra felvarrt Horthy-képeket. Különösen a tizenöttagú karcai csoport, melynek Szukall Imre a vezetője, büszke a valóban nagyon szép zászlókra. A Németországban töltött napokról egyik-másik nagy elégedettséggel számol be; ezek meg tudták keresni, sőt nem egy esetben meg is haladta kerestük a hazaküldésre engedélyezett 400 márkát; mások szomorúan állapítják meg, hogy bizony csalokoztak várokozásaikkban, ezek sajnos alig negydedt, vagy felét keresték ennek az összegnek. Áradozva szólnak a szentistváni ünnepekről, a berlini Munkásvédő Iroda tisztelőndő urának kedvességéről, tisztágról, egyben azonban valamennyien meg egyeznek: mindenütt jó, de legjobb otthon... Még azok is, akik pompásan kerestek, kitűnő, emberséges munkaadójuk volt,

tuláradó lélekkel hangoztatják, hogy tovább semmi pénzért nem maradtak volna.

Mialatt ezek a kedves és barátságos beszélgetések folynak, a vám-tisztviselők lajstromba foglalják a vámtmentesen hazahozott kerékpárokat, ellenőrzik a csomagokat, majd a Hangya erre a célra épített kis deszkaépületében a Központból kiküldött Kamarás József irányításával megkezdődik az élelmiszerek kiosztása. Mindenki egy-egy cipőt, jókora darab kolbászt, egy-egy zacskó almát és párnokint egy üveg meleg teát kap. Azután átszállnak a magyar szerelvénybe, amely továbbviszi őket haza, a hónapokra odahagyott család körébe.

Azzal kezdtük beszámolóunkat, hogy ez a nap ünnep volt a hazatérőknek, de ünnep volt számunkra és minden magyar ember számára is, mert fényes bizonyossága volt annak, hogy

az igaz magyarok szívéből nemcsak ki nem irthatja, de nem is csökkentheti lelkükben a hazaszeretet érzését sem a távollás, sem a jólét, sem a megpróbáltatás...

Az a sokszázezer márká, amit a Németországban foglalkoztatott magyar munkások hazaküldtek, reméljük sok-ezer magyar család számára nem-

csak gondtalan telet, de talán házhelyet, darabka földet, kis „megelőzést” fog jelenteni. Az egész országra hasznos és előnyös azonban az jelent, amit ez a hatalmas tömeg el- és megvámlhatatlanul hozott haza s ez: az állam feje iránti mélyeség hódolat, a haza iránti rendíthetetlen szeretet és hála. A hazaküldött és pengőre beváltott márkákból családi otthonok alapozódnak és indulnak virágzásnak, a hazahozott szent érzésekből pedig mindannyiunk otthona, hazája. — Magyarország — lesz nagyobb, szebb Isten segítségével és mindannyiunk becsületos munkájával...

Bartoss Károly

POLITIKA

BEFEJEZŐDÖTT A KÖLTSÉGVETÉS VITÁJA

A képviselőház november 23-án az igazságügyi tárca költségvetését tárgyalta. Az értékes bozásszólások sorában nagy érdeklődésre tartottak számot Laky Dezso statisztikai adatai, amelyek szerint az utóbbi években a városokban emelkedett, a falvakban csökkent a bűnözési arányszám.

Az igazságügyminiszter politikai elfoglaltsága miatt a tárca vitázó beszédét Antal István dr. igazságügyi államtitkár mondotta el. A képviselő és a sajtó egyértelmű megállapítása szerint, Antal István dr. nagyszabású beszéde a költségvetési vita egyik legnagyobb jelentőségű beszéde volt.

Az igazságügyi tárca minden vonatkozására kiterjedő szónoklat a jogszabály-alkotás egyik előfeltételül állapította meg, hogy a jogszabályok alkalmazkodjanak népiségünk sajátos szellemiségéhez és jogérzetéhez, majd rámutatott arra, hogy a kiigyeztetés utáni évek jogalkotásai az agrártermelés és a falu népét az ingótlansággal és zsidó szellemiséggel kapitulista berendezkedéssel szemben vívott gazdasági harcban, egyenlőtlen fegyverekkel juttatták. A nagy térséssel fogadott beszéd végén az államtitkár bejelentette, hogy elkészült az igazságügyi törvénytervezetek, majd a Ház elfogadta a tárca költségvetését.

A pénzügyi tárca költségvetését Krúdy Ferenc előadó ismertette. A november 24-iki ülésen elhangzott felszólalásokra Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter nyomban válaszolt és beszédében hangsúlyozta, hogy a kormány adópolitikájában egyre fokozottabban veszi figyelembe a szociális szempontokat. Rámutatott többek között arra, hogy a viszonyok változása következtében kívánatos, hogy minél több gazda foglalkozzék cukorrépatermeléssel.

A képviselőház a pénzügyi tárca költségvetését is elfogadta általánosságban és az a költségvetés vitája véget is ért.

A november 28-iki ülésen a képviselőház kisebb törvényjavaslatokat tárgyalta; ezen az ülésen mutatta be Krúdy Ferenc előadó a rendkívüli ülésszakmenetéről szóló pénzügyminiszteri jelentést is, amelyet a Ház tudomásul vett.

A törvényjavaslatok letárgyalása után a Ház mentelmi ügyeket tárgyalta.

November 29-én kezdte meg nagy érdeklődés mellett a képviselőház a felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalását, amelyet Krúdy Ferenc elő-

adó ismertetett. A törvényjavaslatot vitázó Marton Béla, a MÉP vezérnöke, majd a többi pártok szónokai szótka hozta. A nyolcórás ülés végén interpellációkra került sor.

A MINISZTERELNÖK NYILATKOZATA A GAZDASÁGI MINISZTERTANÁCSOKRÓL

Az utóbbi időben Teleki Pál gróf miniszterelnök elnökléssel ismételtelen voltak gazdasági miniszteri értekezletek, amelyekkel kapcsolatosan különféle híresztelések láttak napvilágot.

Teleki Pál gróf miniszterelnök a gazdasági minisztertanácsokkal és ezekkel kapcsolatos hírekkel egy sajtónyilatkozatban részletesen foglalkozott, leszegve, hogy a gazdasági miniszteri értekezletek a közönség egy része túlzott jelentőséget tulajdonított. Kifejtette, hogy akkor, amikor Európában háború folyik három nagyhatalom között, szükséges, hogy a felderülő közgazdasági, népszámbiztosítási és kiviteli kérdéseket a kormány alaposan megvitassa. Rámutatott arra, hogy közgazdaságunk irányítását a világhelyzethez kell alkalmazni, majd hangsúlyozta, hogy korlátozásokat csak akkor és csak annyiban fog a kormány alkalmazni, amikor és amennyiben szükséges lesz. Csak így tud a kormányzat gondoskodni arról, hogy a nép egyik rétege se szenvedjen hiányt.

CSÁKY ISTVÁN GRÓF VÁLASZA A ROMÁN KÜLÜGYMINISZTERNEK

Csáky István gróf külügyminiszternek a román szenátus és kamara egyesített külügyi bizottsága előtt legutóbb elmondott beszédére — amelynek lényege Csáky István gróf nyilatkozatából kitűnik és így részletesebb ismertetéstől helyszűke miatt eltekintünk — a következő sajtónyilatkozatban válaszolt:

— Gafencu román külügyminiszter ur beszédében állítóg az is kijelentette a külügyi bizottság tagjai előtt, hogy a trianoni békeszerződés nem volt szörnyű igazságtalanság és hogy bármi legyen is az újonnan kialakult természetes rend, nem lehet többé változtatni rajta. Románia ma egyedül áll ezzel a makacs felfogásával, úgy a háborús feleknél, mint a háboruban részt nem vevő, vagy semleges államoknál.

— Nemcsak Magyarország, de Közép-Európa békéjének fennállása érdekében kötelességek vélek teljesíteni, amikor határozottan felmelem öv és tiltakozó szavamat, azzal az erőlködéssel szemben, hogy Romániából ismét fellétszák a Páris-körüli békék szellemét. Meggyőződésem, hogy bármikor és bármilyen pártatlan nemzetközi fórum elé is kerül a trianoni békeszerződés ügye, az azt épügy, mint a közelmúltban, igazságtalannak és sürgősen orvosolandónak tartaná román viszonylatban.

— A Páris-körüli békeszerződések bukásának korszakában Románia nem maradhat az egyetlen hadinyerészködő, mert az nem fog a Kárpátok medencéjében nyugalmat és békés fejlődést biztosítani. A román külügyminiszter ur bizonyára tudja, hogy miért.

TELEKI MIHÁLY GRÓF FÖLD- MIVELÉSÜGYI MINISZTER ELŐADÁSA

A Társadalmi Egyesületek Szövetsége november 28-án nagyszabású társaságokat rendezett Teleki Mihály gróf földmivvelésügyi miniszter tiszteletére. A lakóman a magyar közelet számos előkelősége jelent meg. Udóczy Zadravetz Istvánnak, a TESZ országos elnökeinek üdvözölő szavaira Teleki Mihály gróf földmi-

velésügyi miniszter nagy beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy a földbirtokpolitikai javaslat a magyar kisgazdatisztenciák megerősödését szolgálja. Kifejtette, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel igyekezni kell a magyar föld népléltartó képességét fokozni. Rámutatott arra is, hogy bár emelni kell az önálló kisgazdatisztenciák számát, nem lehet olyan földreformot végrehajtani, amely minden nagy- és közép-birtokot megszüntet, mert tekintettel kell lenni a mezőgazdasági munkásság érdekeire is. A legnagyobb jelentősége a miniszter ama bejelentésének volt, amely szerint az egészséges földbirtokpolitikának nemcsak a földkérdést kell megoldania, hanem a mezőgazdasági termelés, értékesítés és hitel problémáinak megoldásáról is gondoskodni kell. A miniszter végül a mezőgazdasági szociális kérdésekre terjeszkedett ki.

A miniszter után vitéz Endre László alispán és vitéz Imrédy Béla v. miniszterelnök szólaltak meg fel.

A NYILASOK CSUFOS VERESÉGET SZENVEDTEK BALATONFÜREDEN

A vasárnap, november 26-án a balatonfüredi—tapolcai választókerületben lezajlott időközi választás élenk rávilágít a nyilas erőviszonyokra. Ezen a választáson ugyanis a nyilasok a gazdaközönség szemében még a közelmúltban is eléggé népszerű jelölttel léptek fel, latbavetették minden erejükkel, a párt valamennyi képviselőtagja résztvett a korteskedésben és az eredmény mégis a következő lett:

A kerület választásra jogosult polgárainak száma 17.564. Szavazott ebből 15.035, azaz a választóknak 85,6 százaléka.

A leadott 15.035 szavazatból Radocsay László igazságügyminiszterre

esett 12.077, a szavazatok 80,3 százaléka; Mecser Andrásra mindössze 2679, — 17,8 százalék — míg érvénytelen volt 279, azaz 1,8 százalék.

— Az összes választók közül nem egészen tizenöt százalék nem szavazott, 69 százalék Radocsayra adta voksát, másfél százalék érvénytelen volt s alig tizenöt százalék bizonyult „nyilas”-nak...

A balatonfüredi kerületben a választás a legnagyobb rendben és nyugalommal folyt le. Az eredmény kihirdetése a kerületben mindenütt, de természetesen az egész országban is, nagy örömet keltett, mint az igaz, alkotni hívott és akaró jobboldali diadala a szélsőséges, lélekromboló irányzat felett...

MEGHALT GÖMBÖS GYULA ÖZVEGYE

Gömbös Gyuláné, a nagyvevő néhai miniszterelnök özvegye, november 29-én hosszas szenvedés után elhunyt. Gyermekéihez a kormányzó pár megleghangú részvétélviratot intézett.

APRÓ HIREK

A közigazgatási bíróság november 22-én döntött a marcali választókerületben tartott választás ellen beadott petíció ügyében és alaki okokból — mert a szavazófülkék nem feleltek meg a törvény előírásának — megsemmisítette Csorba Sándor dr. mandátumát. A kerület MÉP szervezeteinek jelöltje választmányja november 27-én egyhangú határozattal Csorba Sándor dr. volt országgyűlési képviselőt jelölte a megüresedett mandátumra. Vay László báró, a MÉP országos elnöke a jelöléshez hozzájárult. A december 10-re kitűzött választás kimenetelére egy pillanatra sem lehet kétséges; sőt nincs kizárva, hogy Csorba Sándor dr. egyhangú választás utján jut a mandátumhoz.

A világhelyzet az európai háború 13-ik hetében

A háború tizenharmadik hete a nemzetközi bizonytalanság erős fokozódásával zárul. Egy dolog körülbelül megállapítható, amit Chamberlain angol miniszterelnök szavai is megerősítenek, hogy *dehatalharc kezdődött a tengeren*. Ennek a különös és kiismerhetetlen háborúban, amelynek kifejlődését szárazon, vízen és levegőben egyaránt várhatta a világ közvéleménye, eddig is legélesebben csatátért volt a tenger. Ezen a harcfronton követ el mindent az öt világrész tengerét uraló s most már a francia grözöskökkel is megerősödött angol flotta, hogy *haladás gazdasági csapat mérjen Németországra*. De ezen a területen kísérlet meg viszont mindent a német tudás, elszántság és vasakarát is, hogy áttörje a hatalmas angol flotta acélgyűrűjét s elozzlassa a világ északi tengeri hatalom legyőzhetetlenségéről. Ezt célozták a német tengeraltjárók elszánt és kiszámíthatatlan támadásai; a német repülők hatalmas és meglepő teljesítményei. Amikor pedig ez a két félelmetes fegyvernem nem váltotta be olyan mértékben a hozzáfűzött várakozásokat, hogy az erőviszonyok lényeges megváltoztatását eredményezhette volna, a német hadvezetés újabb meglepetéssel szolgált a világnak: *uszáknakkat helyezték el az Anglia keleti partvidékéhez tartozó tengeri sávon*. Ezek a mágneses uszáknak aztán nem kísérlet pusztitást végeztek az angol, francia, de a semleges hajózási forgalomban is.

Az újabb fegyvernem alkalmazásával szemben viszont Anglia elhatározta a *németellenes blokkad megsemmisítését*, amit már alá is irt az angol király. A blokkad december 4-én életbe is lép. Most átvizsgálják min-

den hajót, hogy nem szállít-e német eredetű árucikket, s ha ilyet találunk, elkobozzák, bárminő rendelkezése vagy célja van. Hogy ez a blokkadizgatás elérje-e a célját, az természetesen ma még meg nem állapítható.

A tengeri hadviselés veszedelmes fejleményeinél nem kisebb mértékben izgatja a világ közleményét a *végsőökig kidézódott finn-orosz kérdés*. Lapunk zártkörű Oroszország megszakította a diplomáciai viszonyt Finnországgal. A szovjetcsapatokat szigorú készségbe helyezték. Finn vezető körök hangoztatják, hogy szembeszökjen a tényekkel. Tovább harapoznak-e a veszedelmes világégés lángjai, nem tudhatjuk. A szovjet külpolitikai lépései és törekvései kiismerhetetlenek és titokzatosak.

SPORTHIREK

A labdarúgás Nemzeti Bajnokságának rangadó mérkőzésén a Kispest 2:1-re győzött a Ferencváros ellen. Az esemény nem kis jelentőségű, tizenhárom év után, elsőséiben sikerült Kispestnek a Ferencváros fölé kerekednie. Most azonban megérdemelte a győzelmet. Az Újpest elődöntőt ért el a Haladásal szemben. A bajnokság sorrendje a következő: 1. Kispest 16 p., 2. Újpest 15 p., 3. Szeged 15 p., 4. Ferencváros 14 p., 5. Hungária 13 p. (Egy mérkőzéssel kevesebbet játszott.) 6. Törökvis 12 p., 7. Elektromos 10 p., 8. Haladás 9 p., 9. Bocsagy 9 p., 10. Szolnok 6 p., 11. Gamma 6 p., 12. Kassa 6 p., 13. Taxi 5 p. és 14. Nemzeti 4 p. A 200 méteres gyorsúszásban Tótos FTC úszó 2 p. 15,8 mp-es ideje az év legjobb magyar teljesítménye.

Tökéletes légtelítő
csak a megfelelően előtűtött s a m. kir. Országos Légvédelmi Parancsnokság által elővártatott szab. Koráryi Márton-léle

Légtelítő lámpákkal
érhető el.

Ismeretétől küld:
Légtelítő lámpákat gyártó
szövetkezet
Bpest, I. ker., Krisztina-kr. 151.

GAZDAÉLET

Baromfiállítás Budapestén

Vasárnap, november 26-án, nyílt meg a budapesti tenyésztélatvásártéren a *Baromfitenyésztők Országos Egyesülete* által rendezett XV. Nemzetközi Baromfiállítás. A megnyitás előtt Kovács Imre, az egyesület ügyvezető igazgatója mutatta be a sajtó meghívott képviselőinek a kiállítást látókat: a szebbnél-szebb fajállatok százeit, a tenyésztők büszkségeit, tyukokat, kakasokat, libákat, kacskákat, pulykákat, galambokat és nyulakat. Meg lehet állapítani, hogy a magyar éghajlati és táplálkozási viszonyokhoz a legkitünőbbben a *nemesített magyar parlagi baromfi* alkalmazkodik.

Azok a grafikonok és statisztikai adatok, amelyek a kiállítást érdekesen egészítik ki, bebizonyítják, hogy a baromfitenyésztés immár megközelíti a gabonatermelés nemzetgazdasági jelentőségét. Magyarország buzaexportja ugyanis 68 millió pengőt eredményezett a múlt évben, ezzel szemben a baromfi és a baromfitenyésztés melléktermékeinek export-eredménye a következő volt: vágott baromfiból 25, libamáj és zsírból 1, tojásból 11,6, tollból 11 millió, összesen 48,6 millió pengő értékű exportáltunk.

A nagyon értékes és tanulságos kiállítás december elsején zárult.

Értekezlet a gyümölcstermés értékesítésének fejlesztéséről. A Felvidék visszafelé számottevő gyümölcstermő vidékek kerültek vissza az anyaországhoz. Az idén ezeken a területeken a csomakörtség gyümölcsseivel együtt, olyan nagy termés volt, amelyek értékesítése az eddigiektől jóval jelentősebb feladattá válik az illetékes kormányzatok számára. A földművelésügyi minisztérium a napokban a fontosabb kereskedelmi szervek bevonásával trösös értekezletet rendezett kezdte meg és ezután akarja megszerezni azokat az irányvonalakat, ártételeket, melyek alapján a jövővi gyümölcstermés értékesítése felépíthető, a miniszter egyrészt a gyümölcskivitelre, másrészt a belföldi eladás fokozására kér javaslatokat az érdekeltségektől.

A kaposvári mezőgazdasági kamara közgyűlése. Az Alsódnánánti Mezőgazdasági Kamara (Kaposvár), legutóbbi közgyűlése *Mirbach Antal* báró elnök megnyitójában arról szólt, hogy a *mezőgazdasági termények alacsony árszinvonala nem áll arányban az iparikképpen bekövetkezett áremelkedésekkel*. Több felszólaló a közgyűlés egyhangú helyeslése mellett erőlyesen követelte az *Országos Mezőgazdasági Kamara* mielőbbi megalkudását. A kamara az 1940. évre a kamarai illetékülést négy százalékban állapította meg.

Mezőgazdasági gépközlelő-tanfolyam. Az Alsódnánánti Mezőgazdasági Kamara a pécsi fémipari szakiskolában január 8-tól 28-ig és február 5-től 25-ig traktor- és más mezőgazdasági gépközlelő-tanfolyamot rendez. Egy-egy tanfolyam díja 12 pengő 80 fillér. Jelentkezni lehet december 5-ig az Alsódnánánti Mezőgazdasági Kamaránál, Kaposvárott, valamint a fémipari szakiskolánál, Pécsen.

A buza árának további emelkedését várja a világgpiac. Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* legutóbbi ülésén *Somssich László* gróf megnyitójában kegyeletes szavakkal emlékeztet meg az elhunyt *Darányi Kálmánról* és *Zelenki Róbert* grófról, majd *Mutschbacher Emil* dr. igazgató nagy érdeklődés mellett tartotta meg beszámolóját a mezőgazdasági helyzetéről. Többek közt megállapította, hogy kivételünk az utóbbi hónapokban jelentősen emelkedett, de mivel ezt állandónak tekinteni nem lehet, *igen fontos tehát a belföldi piac fejlesztése*. Örövendés jelenség, hogy a *belföldi vásárlóképesség emelkedik, bár minden feleslegünket meg felvenni nem tudja*. A buzaértékesítés az egész világgpiacra áremelkedésre számít. A háborus események követ-

keztében a buza világgpiaci ára az előbbi nyomott ár kétszeresére emelkedett. A továbbiak során bejelentette, hogy az Omge felkéri a kormányt, hogy a néprádiókészülékek forgalombahozását sürgeesse. — *Fabriziusz Andre* a katonai szolgálatra bevonult gazdajadók ügyével foglalkozott, és megnyugtatta a gazdákat, hogy a *Nemzeti Bank körlevele alapján ezentúl az egyes pénzületek nem fogják behajtani a bevonult gazdákon tartozásaikat addig, amíg azok katonai szolgálatban vannak*. Végül *Toldy Miklós* titkár bejelentette, hogy a honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a törzskönyvezett kancacállományának a katonai igénybevétel alól való mentesítésére.

A munkavállaló szövetkezetek támogatása. Az OKH kötelekben működő földmunkások vállalkozó szövetkezetének országos vezetője, *Steuer György* dr. felkereste *Varga József* kereskedelem- és iparügyi minisztert, akivel megismertette a munkavállaló szövetkezetek közér-

dekü és szociális irányú működését és azoknak megfelelőbb támogatását és közmunkákkal való nagymérvű megbízását kérte. A miniszter a kért intézkedéseket kilátásba helyezte.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara november 28-án tartotta ujjáalakuló közgyűlést a miskolci vármegyéhez a nagytérben, *Ploz* István alelnök vezetésével. A közgyűlésen *Telesi Mihály* gróf földművelésügyi miniszter *Mayer Károly* dr. miniszteri osztálytanácsos képviselte. A kamara elnöke egyhangulag *Patay Sámuel*, Abauj vármegye főispánját választották meg, aki székgfaló beszédében hangoztatta, hogy a mostani háborús időben szükség van arra, hogy a kormányzat irányítsa az ország mezőgazdasági termelését. Majd a gazdatársadalom összefogásának szükségességéről beszélt és részletesen vázolta azokat a feladatokat, amelyeket a kamarának meg kell oldania.

Agrár újságírók látogatása Tordason, a szövetkezeti mintafaluban

Vasárnap, november 26-án a *Magyar Agrár Újságírók és Írók Országos Egyesületének* népes csoportja *Baross* Andre dr. országgyűlési képviselő, elnök, és *Mayer Emil* szerkesztő, főtitikár vezetésével látogatást tett *Tordason*, a szövetkezeti mintafaluban. Az agrár újságírók csoportját *Tordason Wettstein* András, a Hangya Központ ügyvezető igazgatója, *Kéler György* igazgatója és *Podhradzky János* ev. esperes, a tordasi Hangya elnöke fogadták és üdvözölték. A kirándulás résztvevői elragadtatással szemlélték meg az impozáns szövetkezeti házat, amelyben elhelyezést nyertek a szövetkezeti intézmények: Hangya-bolt, hitelszövetkezet, gazdakör és kultúrterem, tejszövetkezet és szövetkezeti asszony-csoport. A Tordas község területén tervezett mintamajor területén már áll a gabonarakart és két kukoricagörög, jövőre pedig felépül a

marha- és sertéshizlalo telep, gyümölcsátvevő és csomagoló, szüretelő telep, gépszin- és javítótelep. A mintának szánt szövetkezeti ház mellett megépült továbbá az egészségház, amelyben otthont fog kapni a Zöldkereszt, azonkívül az internátussal egybekötött tanfolyam-ház, amelyben a különböző szövetkezeti tanfolyamokat fogják rendezni.

Az eddig végzett szép munkát és a Hangya Központ további tereit a szövetkezeti mintafaluvál kapcsolatban *Wettstein* András ügyvezető igazgató ismertette, majd *Podhradzky János* esperes szólt arról a nagyszerű szövetkezeti lelkiségről, amely Torda község lakóit áthatja. A kiránduló csoport részéről *Baross* Andre dr. elnök kívánt további sikert az eddigi jó eredményekhez.

A tanulságos kirándulás résztvevői a kora délutáni órákban tértek vissza a fővárosba.

A Futura közgyűlése

A Futura, a magyar szövetkezeti központok áruforgalmi részvénycsoportja november 27-én tartotta meg XX. évi rendes közgyűlést, amelyen *Térffy Béla* ny. miniszter elnököl. A közgyűlés letergálta az igazgatóság összefoglaló évi jelentését, amelyet

vitéz *Darányi Béla* dr. miniszteri tanácsos, a Futura alelnök-vezérigazgatója részletesen ismertette.

A jelentés szerint az átlagot körülbelül 6 millió métermázsával meghaladó 1938. évi magyar buza-termés értékesítése és a kormány által megállapított hivatalos buzaáraknak gyakorlati érvényesítése az intézetnek az egész országot átfogó bevásárló szervezetét hatalmas feladat elé állította. Ezt a feladatot az intézet általános megelégedésre oldotta meg. A buzafelesleg tulnyomó részének Olasz- és Németország, valamint Svájc felé irányuló exportját a Futura bonyolította le. Ezzel kapcsolatban a Futura az 1938—39. gazdasági év első három hónapjában körülbelül 70.000 vagon buzát vett át és fizetett ki.

A Futura az elmúlt gazdasági évben is biztosította és a juhartó gazdák érdekében hathatósan ellenőrizte az ország gyapjútermésének legjobb áron való értékesítését, lebonyolította a napraforgómagtermés összegyűjtését és a feldolgozó üzemek között való szétosztását. Az intézet megosztályla nemcsak a környező államokba, hanem az ugynevezett nem-es devizát jelentő piacokra is jelentős magkivittelt bonyolított le.

A jelentés ismertetése után *Schandi Károly* dr. titkos tanácsos az intézet részvényeseinek nevében az intézet vezetőségének, valamint a tisztviselői karnak elismerését és köszönetét fejezte ki eredményes működésükért.

A közgyűlés a mérleg szerint utaltakozó 403.152,86 pengő tiszta nyereségből az előző évhez képest hasonlóan az 1938—39. üzleti évre is három százalék osztalékot állapított meg.

ASSZONYYROVAT

Étessük a madarakat!

Legmélyebben gyökeredző érzése az asszonyi szívnek a szeretet és segítőkészség akarás. A zord időjárás beálltával ne feledkezzünk hát meg kerünk árva kis madarairól sem, amelyek gondoskodásunkra olyannyira rászorulnak. Hasznos madaraink ősszel és télen át is folytatják rovarpusztító hasznos munkájukat s ha az őlmos esők, hófúvások, fagyok idején nem sietünk védelmükre, ezerszámra pusztulnak el, a hideg és éhség pár óra alatt végez velük. Ha azt akarjuk, hogy jövőre ismét kertünkben tanjazzon a vidám madársereg, segítsük át ezeken az inséges időkön!

Áttelel hasznos madaraink etetésére legalkalmasabb az ugynevezett *madárkálés*, amely a téli etetés nagyon megkönnyíti és kényelmessé teszi. Magunk is elkészíthetjük fagygyűlő és különféle magvakból: zuzott és épszemű kendermagot, napraforgómagot, tökmagot, ugyanolyan súlyú olvasztott marha-, vagy birkafaggyuba ágyazunk bele. Mikor ez a keverék kihűlt és megmerevedett, félkölnyi darabot letörünk belőle és kitesszük az etetőasztalra. Egy darabban lévő, ezt a keveréket a madarak nem szórják, nem hordják szét s csak annyit csipnek belőle, amennyire éppen szükségük van. A faggyúhoz az olajos magvak mellé kölest, hámozott zabot, husvagdaleket és zsemlyemorzst is tehetünk, mert a faggyu megóvja azokat a romlástól. Szükségből a kenyérből kikerülő ételmaradék is megfelel a madarak etetésére, csak vízbe vagy tejbeáztatott kenyeret ne adjunk nekik, mert az hamar megsavanyodik és elpusztulnak tőle.

A madáretetőket szétlő védet helyen helyezük el, hogy a kis madarak odaszokjanak és hidegben, fagyban, hófúvásban ott menedéket is találjanak.

Háziasszonyi tanácsadó

Gyors tészta. 20 dekagramm vaját, 20 deka áttört túrót, 3 deka cukrot, kevés só és 20 deka lisztet gyorsan összegyúrt. A tésztát fél centiméter vastagra kinyújtjuk és mint a hájástésztát, háromszor hajtogatjuk. Harmadszor meg vékonyabba nyújtjuk, azután 7 cm hosszú és 4 cm széles darabokra vágva, moogyorónyi lekárt teszünk bele, összehajtuk, tojással megkenjük, cukrozott, sültöt díval megszórujuk és megsütjük. Vigyes előtt a tészta legalább két órát pihenjen. Melegen, megcukrozva adjuk asztalra.

Vitamintartalmukat a savanyításal, vagy ecettel tartósított zöldségek jobban őrzik meg, mert ezeket sem forrázni, sem gőzölni nem szokták. A sóban elraktóz zöldségféléknél sokszor tejsavas erjedés lép fel s ezáltal elvesztik vitamintartalmukat.

Öngyilkosságot követtek el a bakonyi banditák

Jelentette a *Vasárnap*, hogy a végtet beteljesedett a Szlovenszökből átmekült és hosszabb ideje hajszolt bakonyi banditák fölött, amennyiben *holtan találták meg őket*. Amint az újabb jelentésekből kiderült, a banditák nem az üldöző csendörök golyóitól haltak meg, hanem *öngyilkosok lettek*. A fegyveres banditák november 22-én a pápai járásban lévő *Thuruk* községbe menekültek a csendörök elől. Betértek a község melletti *Láposok* erdőbe és ott elvették egy páztor pénzt. Ezután az erdőőr állórába menekültek be. Amikor a csendörök megközelítették az állót, a banditák az állótólban lévő egyik borjút maguk elé tolták, abban a reményben, hogy a *borjúja majd nem löknek a csendörök*. A csendörök a borjút agyonlőtték, mire a *banditák fölélték magukat*. Mindketten azonnal meghaltak. Személyazonosságukat eddig nem tudták megállapítani.

Magyar Miklós-nap

Evről-évre nő a magyar Miklós-nap áldott és megnyugtató jelentősége, Evről-évre jobban érezzük és tudjuk, hogy ezen a napon újra éled bennünk a hit hazánk és nemzetünk elmuhaltatlanságában. A remény a magyar törekvések elérésére. S a szeretet, hogy egymáshoz közeledjünk megértésben és akaratban.

Ez a nap ma már jelképe mindennek, ami magyar életet, célt, munkát, eredményt, bátorságot és odaadást jelent. Ez a nap közös ünnepe minden vallásfeleket magyarjának. A közös szoltár hálaadása, hogy nekünk adatott, s a közös ima sóhaja, hogy tartsa meg soká a Teremtő a magyarok Miklósát, vezérét, országgyarapítóját: a Kormányzó Urat...

De ne csak imánk legyen közös érte, hanem mindenünk, ami csak van, a munkánk verítékétől a szívünk véreinek harmatáig...

Mert ez a nemzet e nap megértésében mutathatja csak meg összetartó szeretetének végtelen és megdönthetetlen erejét...

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

Fontos figyelmeztetés a hazatérő munkásokhoz!

1. Németországból ércpénzt vagy bankjegyet kivinni szigorúan tilos. Ha magyar munkások közül bárki, bármely csekély összeget mégis átsempészne, ezt otthon nem tudja beváltani sehol sem. Ezenkívül büntető eljárás indul meg ellene.

2. Amennyiben valamelyik magyar mezőgazdasági munkás a hazaküldésre személyenként engedélyezett 400 márkát még nem fizette volna be teljesen, úgy a 400 márkáig még hiányzó összeget adja át munkaadójának, hogy a munkaadó a munkás hozzátartozóinak átutalhassa ezt a pénzt.

Azok a munkások pedig, akik már teljesen kihasználják a 400 márkás hazautalási engedélyt és ezenfelül még van pénzösszeg a birtokukban, fizessék azt be valamely német hitelintézetnél (banknál) zárolt számlára (Sperrkonto-ra).

3. Gondoskodás történt arról is, hogy az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda által az 1939. évi tavaszan Németországba szerződött és különvonatokon kiszállított magyar mezőgazdasági munkások a németországi gyűlekező állomásokon, vagyis ott, ahonnan a különvonatok indulnak, megmaradt pénzüket zárolt számlára (Sperrkonto-ra) befizethessék.

4. Ruhaneműeken és a fejenkint engedélyezett egy darab kerékpáron kívül más cikkeket vámment-

sen Magyarországra behozni tilos. Ismételjük, hogy a fenti kedvezmények csak a *rendes útvéttel és a tavasz folyamán az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda által szerződött munkásokra vonatkoznak.*

A Németországból hazatérő munkásokra vonatkozólag a német hivatalos kormány szervezettekkel folytatott tárgyalások eredményeképpen sikerült biztosítani, hogy a *rendkívüli viszonyok következtében a bevásárlások korlátozása miatt minél kevesebb károsodás érje magyar munkásteveinket.*

A fenti figyelmeztetés szövegében szereplő zárolt számlára befizetett összegeket csak egy újabb, Magyarországi és Németország között folytatandó tárgyalás után lehet majd átutalni. Hogy mikor és milyen részletekben történhetik majd ez az átutalás, jelenleg nem tudjuk megmondani. A cél az, hogy a hazatérő magyar mezőgazdasági munkások pénzüket csak azért, hogy attól szabaduljanak, felesleges dolgokra ne adják ki és nehogy olyan cikkeket vásároljanak, amelyeket vámmentesen nem lehet behozni.

ORSZÁGOS GAZDASÁGI MUNKAKÖZVETÍTŐ IRODA
(M. kir. Földművelésügyi miniszterium.)

A fenti közölt figyelmeztetés német nyelven:

A munkaadókkal való köztét végett a fenti fontos figyelmeztetés német nyelven is megismételjük az alább következőkben:

1. Es ist verboten, aus Deutschland Münzen oder Banknoten auszuführen (mitzunehmen). Wenn einzelne ungarische Wanderarbeiter dennoch irgendwelche, noch so geringen Summen über die Grenze schmuggeln sollten, können sie dieses Geld nirgendwo einlösen. Ausserdem wird gegen solche Arbeiter ein Strafverfahren eingeleitet.

2. Falls ein ungarischer Landarbeiter die erlaubte Überweisungs-grenze von 400 RM noch nicht voll ausgenutzt haben sollte, und noch Geld hat, so muss er den an 400 RM noch fehlenden Betrag seinem Betriebsführer vor der Abfahrt zur Überweisung an seine Angehörigen aushändigen. Wer aber seine Lohnersparnisse bis zum Höchstbetrage von 400 RM bereits überwiesen und noch Geld in Händen hat, der zahle das Geld bei einem deutschen Kreditinstitut auf Sperrkonto ein.

3. Es ist dafür gesorgt worden, dass die im Frühjahr 1939 durch Vermittlung des Landesamts für Landwirtschaftliche Arbeitsvermittlung (Budapest), nach Deutschland verpflichteten und mit Sonderzügen hierhergebrachten ungarischen Landarbeiter auf den Sammelbahnhöfen, d. h. dort, von wo die Transportzüge abfahren, das Geld auf Sperrkonto einzahlen können.

4. Ausser Kleidungsstücken und einem Fahrrad je Person können keinerlei Waren zollfrei nach Ungarn eingeführt werden.

Wir wiederholen, dass die obigen Begünstigungen nur von den durch das Landesamt legal verpflichteten, mit Transportzügen herausgebrachten und mit ordnungsmässigen Reisepässen versehenen Arbeitern in Anspruch genommen werden können.

LANDESAMT FÜR LANDWIRTSCHAFTLICHE ARBEITSVERMITTLUNG.

(Kgl. Ungar. Ackerbauministerium.)

A berlini munkásvédő iroda üzenetei:

Adorján Béla, Tarnócs: Testvére az illetékes Arbeitsamt-on keresztül próbálja megszerezni a pénzküldési engedélyt. Más név alatt. — **Boncz Erzsébet, Kammergut, Schönau:** Horváth Sándor, Karai Kszikla, Révész István, Kumágotá; Karai Kszikla, Rittergut, Jenseh; Molnár Sándor, Ostora; Darai István, Püspök-ladány; Timár József, Tömör; Pénzü-

ket listára vettük. — **Király Péter, Langenpuhl:** A betegszabályozó szabályosan szokott intézkedni. Amit onnan válaszolnak, azt végrelesnek lehet elfogadni. Hogy mikor jelentették az esetet, az természetesen mérvadó. Ha elkéstek a be-jelentéssel, akkor az visel a felelőssé- get, aki későn jelentette. — **Lippai Gyula, Steindorf:** Mintthogy a transzportvona-

tok sűrűn mennek egymásután, majd-nem bírják, hogy honnan indul. Leg jobb lesz, ha a saját vonatval megy. A gazdától érdeklődjé meg, hogy mikor indul a vonatja és azzal parkodjon hazamenni. — **Fodor Bálint, Spren-felde:** Márkus fi. ur már november elején hazautazott. Levelében nem írja meg, hogy mi a bajuk? Kiszállások most már nehezkésen eszközözhetők. Vagy az Arbeitsamt-hoz forduljanak, vagy írják meg panaszukat Berlinbe sürgősen. — **Bodnár István, Oberorschel:** Csodáljuk, hogy munkástevekre tartja vissza előbbi helyén a holmiját. Onnan azt írják, hogy nem fizette ki a tartozását. Mért nem kérdezi meg ott, ahol a pénzt feladta, hogy eiment-e a rendeltetési helyére? Lehet, hogy rosszul emlézte meg. — **Zelek Teréz, Turmohof:** Ha transzport-vonattal kívánunk menni, akkor csak ér-deklődjék meg, vagy a gazdájuknál, vagy az Arbeitsamt-nál, hogy mikor in-dul közelükből. — **Gregor György, Schönhof(?) bei Miltzow:** Lapjából nem lehet megtudni, hogy milyen összegről van szó. Írja meg világosabban és sürgősen Berlinbe. — **Kecskés István, Sopphenhof:** A gazdaja kapja meg az érte-letést, hogy mikor indul a transzportvo-natja. — **Szabó László és Bodosi László, Trampe:** Tudomásunkra jutott, hogy azért, mert katonaköteles korban vannak, nem akarnak hazatérni. Pedig a „Vasárnap”ban már ímetelték irtunk arról, hogy mindenkinek mi a kötele-sége. — **Neu-Galovi csoportunk:** A ke-rékpári tavaly is szétcsékedt. Hiszen ugyis értesültem majd arról, hogy mi-lyen módon szállítható. Ebbe nem tu-dunk beleszólni. — **Sári János, Basch ú. Storkow:** Azt írja, hogy a munkaadó jó volt hozzájuk, csak a munkások nem egyeztek. Ezért elhagyta helyét. Az új hely meg megint nem tetszett. Hiszen innen van a sok baj, mert nem becsül-lik meg a helyzetüket. Addig nyugtalan-kodnak, míg elrontják sorukat. S ezután megint szaladnak fűző-fához se-gítséért. Azt írja továbbá, hogy nem arra születtek, hogy a munkaadóját meg-veje. Hát ezt nem is ajánljuk. — **Gáspár Gáspár, Porstewitz:** Ha a gazdának pénzt adt az hazaküldés végett, okvetle-nül kérjen tőle nyugtát. Abból rögtön megírhatja azt, hogy ő is mennit ad fel. Hogy otthon levonásokkal érkezik meg, az kérdés. Még pedig attól függ, hogy maga mennyit számít. Azt pedig nem írta meg. — **Gonda József, Striche:** Természetben járandóság csak napszám-munkánál van előlva. Akkor munkánál nem kötelező a deputátumadásra. Négy munkásnál nincs megállapítva, hogy a főzőnként mennyi idő jár. Az szabad megegyezős dolga. Ezért igaz van ga-zdájuknak, hogy követeléseiket előbb ki kellene mutatni. — **Baumgartner Ven-del, Gross-Warhof:** Csakis a gazdaja révén küldhető haza keresetét. Kérje őt, hogy szerezzen engedélyt hozzá. Azt pedig, hogy miképpen szerel meg az en-gedélyt, az Arbeitsamt-tól tudhatja meg. Hazamenetelkor csatlakozzék a transz-porthoz. — **Hermann Mihály, Muks:** Márkus Sándor fűszelendő ur már hazautazott. A motorkecipő-ágy már

nem idősebb. Mintthogy a transzportvo-natok indulása különböző helyekről tör-ténik, legjobb lesz, ha saját vonatval megy. — Mért lehet, hogy míg arra a helyre elutazik, ahonnan az első indul, addig a sajátja is indulóban lesz. — **Oravetz István, Hettstedt:** Azt írja, hogy az Arbeitsamt, mikor áthelyezték, garanciát adott a kaucióra. Akkor mért nem általa akarja megszerezni azt. Ha az Arbeitsamt nem tud intézkedni, akkor mi sem. Egyébként nem írja meg, hogy az Arbeitsamt-nál mit mondanak. — **Lendvai Imre, Hohenlandin:** A burgonya-szedésnél tudtukkal a rendes bérén kí-vül másilyn százalék nem jár. Azaz nem lehet követelni. Ha valahol adnak, az az illető gazdáság magánélljárása. A multkor kedves sorokat küldtünk. Úd-vozyet az egész csapatunk. — **Hajda János, Hollwachs:** Abból semmi sem igaz, hogy nem kell hazamenni. Még kevésbé az, hogy utlevélet lehet meghosszabbít-atni kinmaradásra. Az a közzésgya-patni munkástevekré, bizony botránosan viselkedett. Vizsgálat után azonban haza-zavartuk az Arbeitsamt-tal egyetemben. Nagy széken, ha egy munkás megta-gadja otthon maradt feleségét és gyer-mekeit. Egyébként az egész magtarta-rás jelentetjük a közösi előljárásón is. — **Varbai Sándor, Remplin:** Hogy lehet azon csodálkodik, hogy a tolmács nem megy a betegekkel az orvoshoz. Ha nem akar neki senki sem fizetni. Azt írja, hogy a gazda nem fizeti a tolmácsko-dást, maguk meg nem akarnak. Hát ho-nyvan lehet a tolmáccsolt elvárni azt, hogy elvisezte napi keresetét, ha senki sem látja meg? Tehát a csoportnak is ér-deke, hogy kapjon fizetést a gazdától. Emiatt maguk is szőlőhatárnak a gazdá-nak. — **Bezei Erzsébet, Hohenturm:** Ha az Arbeitsamt helyezett át magukat, akkor ott jelentésk azt, hogy előbbi ga-zdájuk nem küldi a bérüket. Mert levelé-ből nem lehet megtudni, hogy mért hagyták el előbbi helyüket. — **Milosev Demeter, Gross-Banzelwitz:** Az áthelye-zésnél az új gazdának az Arbeitsamt által kell megszereznie a pénzküldéshez az engedélyt. Az természetes, hogy az új helyen kerestet pénzt nem lehet a régi gazdával küldeni. — **Lukovszki Pál, Hof-Gantenbeck:** Ha a gazdaja nem vonja le idejében a balesetbiztosítás után járó összeget, megeheti azt visszamenő-leg is. Az áthelyezésnél az a kérdés, hogy szabályosan történe-e vagy nem. Ha az Arbeitsamt közbejöttével történt a helyesre, akkor ott lehet és kell a gazdát jelenteni a kaució kiadása végett. — **Lázár János, Boldekow:** Hogy mennyit kell fizetnie az otthon lakás miatt, azt intézzék majd el a szentesi gazda-ságt felügyelővel. — **Arva Györgyné, Neunischof:** Ha olyan súlyos lábafáras van, mint ahogy írja és hetenkint mégis 0 márká körül van a keresete, akkor szerintünk meg lehet előgöved. Hogy az orvos a felét vizsgálta, mikor a lábá fájt, azt mi nem tehetjük jóvá. Talán mégis csak kibírja odáig, míg a vonat indul. Hiszen aki most akar saját költ-ségén utra kelni, az csak nagyot veszít. — **Bodon László, Augusthof:** Hogy az kérhetnek tőlünk felhatalmazást arra, hogy a szerződésalkülek pénzt más néven küldhették? Ha ez egyszer sa-bálytalanság, mért kívánják tőlünk, hogy mi tegyük ki. Az augusztusban rendelt szalonnát a Transdanubia november 4-én adta fel. A 46 kilót így közben bly-onyra megkapták. — **Neundirchani csoport:** Reméljük, bajukat már orvosolta az Arbeitsamt és megnyugodtak.

A szerkesztőség üzenetei:

Braun Teréz tolmács, Almáskamarás: Almáskamarásra a levélben nevezettek közül átutalás eddig nem érkezett az OKH-hoz. Közöljük, hogy ezek is almáskamarásak-e? Braun Teréz megbízásá-ból Braun Jánosnak nov. 4-én kiküldött az OKH RM. 80-t; Braun Teréz küldött Braun János részére RM. 8-t kiküldötté az OKH nov. 4-én. — **Balogh József, Litenberg:** A Magyar Nemzeti Bank cí-me: Budapest, V. Szabadsg-tér. — **Répátsky Béla, Schotheim:** Egész nyu-godtan átadhatják munkaadójuknak 400 márkáig a pénzt feladás végett, a pénz meg fog érkezni. — **Kueser István, Friedland:** Levélét Kölmives Dávid nagytiszleletl urnal elküldöttük elinté-zés végett. Hazaflás érzésőt áthatott sorait köszönjük. — **Szabó István, Heisnersdorf:** Mindkétlen jólnek haza. Amíg Németországban tartózkodnak, táppénzre igényt tarthatnak. — **Lantos Imre, Bleckenstedt:** A kibukusok 500 RM. küldhetnek haza. Pénzüknék gyor-sabb átutalása iránt intézkedés történt.

— **Egresi János, Hasleu:** Köszönjük szép leveletket, üdvözöljük mindnyáju-kat. — **Füléki Gyula, Anidam:** Kérjük meg az Arbeitsamt-ot, hogy minél hamarabb hazajölessenek. — **Boszodi Lajos, Kl. Wittstock:** A 2 RM. nemcsak a ke-rékpár szállítás díla, hanem a podgyász-viteldi is. — **Tóth Vilmos, Schmerken-dorf:** Baleseti kártalanítást kérje az illetékes Arbeitsamt-tól. — **Adorján Béla, Tarnócs:** Levélét elküldöttük a berlini munkásvédő irodának. — **Márton János és társai, Kreis-Schochau:** Fejenként 400 RM. küldhetnek haza. — **Cserhádi István és társai, Krakow:** A lehelyesebb lesz, ha panaszukat elinté-zik a legközelebbi Arbeitsamt utján. Nemsokára ugyanis hazaöjnek mindnyájan. M: is elküldöttük leveletket a berlini munkásvédő irodának. — **Petrov Krisztina, Doberkow:** Örülünk, hogy kívánsága teljesült és áthelyezték: a 9 RM. az utazási költségre és a pod-gyász szállítására vonták le.

(Folytatjuk)

HIREK

Viharos őszi napok

A szobámban ülök és olvasok,
Őszi eső veri az ablakot.
Kezem lassan a lámpát gyújtja meg,
Az ablak fuvó szélről megremeg.

Örült táncot jár odakünn a szél,
Vihar sikoltoz, bősor orkán zenél.
Megtisztult arccal nézek fel az égbe,
Bősor viharfelhők: én vagyok a Béke!

MAJZIK MÁRTON

Negyvenhárom sokgyermekes család kapott otthont. A magyar anyák nemzetvédő bizottsága legutóbbi beszámoló ülésén megállapította, hogy a központi bizottság az 1938—39-es munkáévben jutalmazásra és gyorssegélyre készpénzben 35.003 pengő 96 fillért jutott az érdemes, sokgyermekes anyáknak. A bizottság összesen 43 sokgyermekes, becsületes, szorgalmas magyar családnak szerezett otthont 26.290 pengőből, részben házzal, házzal, részben háziépítési segélynyújtás útján. A bizottság a készpénzsegélyt kívül többszáz családnak juttatott ruhanemű, lábbelit, háztartási eszközök és munkaeszközök kiosztása és beszerzése útján segítséget. A bizottság már előkészítette az idei karácsonyi buzavirág- és buzavirágélelgyűjtést. Kéri a vásárlóközösséget, ne sajnálja majd kénni a 10 filléres buzavirágot a kereskedésekben.

Nem győzik a lópatkó gyártását az angol kovácsok. Egy angliai megye kovácsait a háború kitörése óta tömeges patkó-megrendelésekkel árasztják el, amelyeknek megfizetését munkáival sem tudnak eleget tenni. A váratlan fellendülésnek az az oka, hogy a harcokra induló katonáknak hozzájárulók lópatkákat adnak szerencséhez amuletként.

Háromezer holdat parcellázna Jánosalmán. A Boncompagni Józsefné hercegné és San Martino gróf tulajdonában lévő jánosalmi 18.000 holdas nagybirtokból 3000 holdat parcellázna. A tulajdonosok az érdekelt szomszéd községek határa mentén tervezik a parcellázást, úgy hogy abból Jánosalma, Kiskunhalas, Tompa, Kelebia és Mélykut lakói részesülhetnek. A földmivélségi minisztérium már hozzájárult a parcellázáshoz.

Az őrmester vizsgáztatja az újoncokat. Feladja a fogas kérdést:

— Mit csinál az őrségre állított katoná, ha megérkezik a leváltás ideje?

— Örül, jelentem alálassan, — hangzik az őrszinte válasz.

Szabadegyetemet rendez a SZEMKE.

A Szemke (Széchenyi Magyar Kulturális Egyesület) érsekújvári szervezete, szabadegyetemi előadásorozatot rendezett, amelyet november 23-án nyitottak meg Érsekújváron. Vitéz Jaross Andor miniszter mondott megnyitóbeszédet, amelyben hangsúlyozta, hogy mind gyorsabb ütemben adjunk lehetőséget a mi volt kisebbbéli testvéreinknek arra, hogy megismerjék a magyar tudományt, a magyar irodalmat, a magyar művelődés igazi szellemi értékeit. Jaross miniszter beszéde után Kerek Mihály dr. író, szociális tanácsadó, a magyar földkérdésről tartott előadást.

Minden hangszert

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves Reményi Mihály hangszertelepen. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60. Kérje 51. sz. dímentes árjegyzékemet!

A „Gazdatudomány” című rovatunk anyagtorlódás miatt mai számunkból kimaradt.

Tíz szál fánya. Kicsinyke kis szerény háborus fűzet. A fiatal földművelőknek, akinek verseit lapunk olvasói is előnyösen ismerik, tíz évi munkásságából egy-egy jellemző szemelvény. Az egyiket, az 1932. évből való, lapunk más helyén leközöljük. Hűen, okosan és idősebben rajzolja meg a költő e versében az igazi, nyugodt fajusi magyar hangulatot. A kis egyvies fűzetek megrendelhető a szerzőnél: Majzik Márton m. kir. őrvetől, Csongrádon, 9/II. Nehézfegyverszádnál.

Tíz évi fegyház vajrágitásért. A berlini rendkívüli bíróság tíz évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre ítélt egy berlini vajkereskedőt. Az asszony egy néki, ellenben fontonként harminc pfennig felárul adott el vaját és ezenkívül húst és textilárut is felárul adott el. A rögítőtől bíróság az itelethozatal alkalmával hangoztatta, hogy az asszony csupán büntetlen előéletének köszönheti azt, hogy a nép ellen elkövetett bűnéért nem kell halállal lakolnia.

A Szabolcsi Vaja községből 24 családot telepítenek Baranyára. A szabolcsmezei Vaja községből most indultak el az első telepek Baranyára: 24 család 124 családtaggal. Az első nyírségi telepek Magyar-holy községben kaptak 900 kataszteri hold földet. Legtöbbje szegény zsellér hat-nyolc gyermekkel, aki hangyaszorgalommal gyűjtötte össze az első részletként fizetett összeget. A buszutatnál a vasutállomáson megjelent az egész falu. Sokan virágot hoztak és feldisznították a vonatot.

... és amikor az ellenség meglátott engem, futni kezdett ...

— Na és utólért?

Színházjegyet adott kétszáz gazdának a miskolci főispán. Borsod vármegye törvényhatósági bizottságának november 23-án tartott ülésén vitéz Borbély-Maczkó Emil főispán az egyke kérdésével foglalkozva, megemlítette, hogy ez ellen a nagy társadalmi betegség ellen való küzdelemmel kapcsolatban megváltotta a jegyet 205 falusi magyarnak a miskolci nemzeti színház november 25-iki előadására, hogy végignézhesék az egyke-problémával foglalkozó „Földindulás” című darabot. A közgyűlés helyeslően vette tudomásul a bejelentést.

Fának ütközött egy repülőgép: a pilóta szörnyethalt. November 23-án dében Pótszentimre községben egy gyakorlatorzó repülőgép szárnyával fának ütközött és összetört. A pilóta, Bokoródy Lukács szakaszvezető, meghalt.

Óriási Szűz Mária szobrot építenek Franciaországban. A franciaországi Isere-, Rhone- és Ain megye határára megkezdtek a világ leghatalmasabb Szűz Mária szobrának építését. A szobor öt méter magas lesz hatméteres. A szobor talapzatába kápolnát építenek. A szobrot öntött vasbetonból készítik, belsejében lépcsőt építenek, amely a szobor tetejére vezet majd fel.

Egy öreg császár tüzhálála. Tüszeg község határára az egyik pástorosnyóhozban a fölsímerhetetlenség összegegyen, holtan találták Dóci Mihály 76 éves császár. Dóci Itas állapotban petróleumlámpát gyújtott, azt felborította, amifől aztán az egész kunyhó tüzet fogott.

Emberről ült egy garázda legény. Poroszló községben Szabó Joachim törvénybíró beleavatkozott és az egyik szurkáló legénytől, Megyeri Károlytól elvette a kéest. Megyeri Károly egy óvatlan pillanatban megtámadta a törvénybíró, elvette fegyverét és azzal agyonlötölte. A gyilkos legényt letartóztatták.

— Mikor örül a kicsiny ember?

— Ha még kisebbet lát.

Hazaérkeztek a magyar gazdai ifjak Németországból

Ebben az évben a háború következtében beállott rendkívüli viszonyok miatt a rendesnél valamivel később jöttek haza a magyar gazdai ifjak. Be kellett várni ugyanis azt az időt, amikor az utasforgalom ismét a rendes kerékvágásból lép, hogy így zökkenés nélkül legyen lebonyolítható az utazási program.

A háborúnak valóban még nyomát sem lehetett látni Németországban és az időjárás is kedvezett, úgyhogy a tanulmányt befejező részét és a Berlinben töltött napokat verőfényes időben töltötték a tanulmányi csoport tagjai.

A berlini tartózkodás ideje alatt Darré birodalmi földmivélségi miniszter és Garlavezér képviselője

melegen üdvözölte és vendégül látta a magyar gazdai ifjak csoportját.

Teógyes István dr., a Falu-Gazdaszövetség igazgatója köszöntve mondott egy a Szövetség, mint a csoport nevében a német gazdatársadalom és

Felhívás gazdai ifjakhoz!

Kedves fiatal gazdatársaim! Az ideai csereakció befejezése után gazdai ifjak szeretettel veszek búcsút Tőletek és örülök, hogy barátaink szívében a Ti munkátok révén ismét gyarapítani sikerült.

Kis nemzetnek, különösen a mostani világ zűrzavaros helyzetében, szüksége van barátokra, de olyanokra, akiket jó előre sikerült meggyőzni a kétségtelen igazságról. Idestova két évtizede mennek ki a magyar gazdai ifjak minden év tavaszán külföldre tanulmányra. Nem beszélhetők le az az eredmény, amit ezen a réven is sikerült elérni a magyarság érdekében.

Jól tudjuk, hogy minden országban éppen a gazdatársadalom az a réteg, amely nehezen mozdítható és a magyar gazdai ifjak ebbe a zárt környezetbe kerülnek és élnek mintegy fél-éven át. Jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy a külföldi gazdakörben, ahol magyar ifjak fordulnak meg, mind számokban akadnak olyanok, akik

a magyarsággal szemben elkövetett igazságtalanságot ismerik.

Ellenségeink a háború előtt és a háború alatt folytonosan és mindenütt hangoztatták, hogy Magyarország elnyomta nemzetiségeit és ezt addig írták és szónokolták, amíg a győző hatalmak anélkül, hogy bennünket

a német agrárintézmények megértő támogatásáért, hogy immár tizenhét esztendője változatlan szeretettel fogadják a Németországba érkező és tanulmányozó magyar gazdai ifjakat.

Az ifjak csoportja megtekintette a főváros nevezetességeit és ennek során koszorút helyezett az Ismeretlen katoná sírjára. Kirándult Potsdamba is, Nagy Frigyes egykori porosz király és a későbbi német császárok kedvenc tartózkodási helyére.

A csoport Breslau és Bécs érintésével érkezett haza. Magával hozta a több mint félvál alatt szerzett gazdag tapasztalatokat és benyomásokat, hogy itthon szerény, de kitartó munkása legyen a mezőgazdasági haladásnak.

A Dániában elhelyezett gazdai ifjak valamivel korábban jöttek haza és már csak ketten maradtak kint, de azok is azért, mert az újabb német rendelkezések szerint szükséges átutazási engedélyt még nem vették kézhez.

megkérdeztek volna, vagy a való helyzetről meggyőződtek volna, ellenségeinket adván igazat, felosztották az oszthatatlan területnek teremtett országot.

Kedves fiatal gazdatársaim! Az összetartás és az egységes nemzeti közszellem szinte hihetetlen erőpróbájának a szemtanúi voltatok most Németországban való tartózkodásotok ideje alatt. Hogy az egység, mire képes, annak élő tanúi vagytok.

Mint egy ember áll a hatalmas birodalom minden lakosa a nemzeti cél szolgálatában.

Ez a lakosság, ha szükség kívánja, képes is lesz sok mindenről zugolódás nélkül lemondani.

Nemzetünket évezredek hagyományok tisztelbentartásával lehet csak kormányozni. Az isteni gondviselés az ország élén álló vezetőinket megálotta mindazokkal a képességekkel, amelyek egy nemzet vezetéséhez szükségesek. A magyar nemzet fiainak olyan összetartást és áldozatkészséget kell mutatniuk, mint amelyet Ti Németországban láttatok, s meg vagyunk győződve, hogy valamennyi Németországban járt gazdai ifjú és munkás a magyar nemzet hivatalos vezetőit a szent cél elérése érdekében mindig nemzeti példadással fogja követni.

Teógyes István dr. ügyvezető igazgató.

Kitűnő könyv a biztosítás minden ágáról

Halácsy Dezső, a jeles biztosítási szakíró: „Írások a biztosítási eszme diadaláról” címmel izélesen kiállított kötetben kiadta mindazokat a talpraesett biztosítási tanulmányokat, amelyeket az elmúlt tíz esztendő alatt különböző szaklapokba írt. A szerző célja az volt, — amit egyébként a könyv címe is hangsúlyoz — hogy a biztosítási gondolat és a benne rejlő szociális tartalom minél szélesebb rétegek közkincsévé váljék. Annnyival is inkább szükség van erre, mert a könyv írójának meggyőződése szerint: a jól alkalmazható biztosítás a leghasznosabb szociális eszközök. A kifogástalan magyarsággal, könnyen górduló és élvezetes stílusban megírt munka bizonyosan nagyban hozzájárul ahhoz, hogy szerzőnk a maga előtt tűzött célt maradéktalanul valóra is váltsa. Külön ki kell emelnünk a könyv fejezetei közül azokat, amelyek a magyar falu jövőjével, a biztosítási eszme és a magyar falu kapcsolatával, a magyar gazdatársadalom életbiztosításával, a jégbiztosítás fontosságával, a tüzbiztosítás értékével és a szövetkezeti biztosítással foglalkoz-

nak. A magyar gazdatársadalom ezekből a kiváló tanulmányokból teljes és világos képet nyerhet a különböző biztosítási fajták kétségtelen előnyeiről. Halácsy Dezső könyve igen nagy nyereségre a magyar biztosítási szakirodalomnak, de megbízható vezetője és utbaigazítója a falusi népek is.

Száz vagon vashulladék gyűlt már össze

Mint a Fémgyűjtő központi irodája jelenti, az első száz vagon vashulladék összegyűlt és az anyagnak a fel dolgozó üzemekhez való szállítása megkezdődött. A gyűjtés eddigi sikeréről követhetjük, a Fémgyűjtő rövidesen újabb jelentős eredményekről számolhat be. Az iskolák és egyesületek, mind a fővárosban, mind a vidéken, fokozódó lendülettel folytatják a gyűjtést. A Fémgyűjtő a közeljövőben az egész ország területén Vasnapokat rendez. A külsőségekben is érdekesnek ígérkező Vasnapokon felvonulnak az ifjúsági alakulatok, hogy nyilvánosan is felhívják a közönséget a gyűjtésre. A Fémgyűjtő emberei kocsiikkal járják végig a házakat és összevásárolják a gyűjtött anyagot.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Testvérem öngyilkossági szándékkal egy autót elvette magától, amely halálra gyújtotta. Következő a család az autót tulajdonostól kártérítést, vagy tevékenység költségvetésért? (Fardai névtelen) — **Felelet:** Semmiféle kártérítést igényeljen ilyen esetben természetesen nincsen helye.

Kérdés: Mi a Magyar Élet Mozgalom cselekvésprogramja? (K. D. Somodi) — **Felelet:** A Postatakarékpénztártól szerzett értesüléseink szerint a MEM-nek ezidig nincs cselekvésprogramja.

Kérdés: Mi a címe a Zoltán Széchenyi szoborának? (D. Gy. Dör.) — **Felelet:** Budapest, V., Alkotmány-u. 20.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

H. Gy. Bogyszló: Mint régi előfizetőnek, készséggel intéznék el kérését, sajnos, azonban meghatározott számú sorsjegyet megszerelni nem tudunk. A sorsjegyeket a bizományosok régl vevőknek hetekkel a húzás előtt szétküldik, tehát a kívánt sorsjegyeket nem lehet megkapni.

TALÁLJAKI!

S
I
T
N
J
O
Y
I

ÖMREÉLHKK

A középontból kiindulva (az É-betűtől) eszavonásban kifele haladva össze olvassuk az egyes betűket. Az eredmény egy minden magyar szívből visszhangot keltő felkiáltás, hó óhaj!

A megfejtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni. *Hé napon belül.* Jutalom: néhány értékes könyv. Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek, előfeltételül azonban tárgyal és előfizetés díj-hátralékunk nincs.

A Találja ki! eredményét az 52-ik számban közöljük! A 46-ik számban közzétett Találja ki! megfejtése:

A haza hőse: **DEÁK FERENC.** A legnagyobb magyar: **SZÉCHENYI ISTVÁN gróf.** A kalapos király: **II. JÓZSEF.**

Bőveketek huszonnégy helyes megfejtés. Könyvjutalmat köldünk: **Felci Sándor (Haitvan)** és **Nagyida József (Győr)** előfizetőink címére.

Vásárok jegyzéke

Rövidítések:

o. = országos vásár, h. = havivásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, o. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok se, = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.

December 3. vasárnap. Baja oák., Fűtőszállás oák., Monor oák., Sajószentpéter oák., Szeged oák., se, felh. nélkül. — **December 4. hétfő.** Balassagyarmat oák., Békéscsaba o. szm., Csákvár oák., Dunapentele oák., Eger há., Harkány oák., Mándok oák., Nagyoroszi oák., Nyiregyháza oák., Pécs oák., Sajószentpéter oák., Sajóvárvány oák., Sárvár oák.

Nem gazdaságos a sertés- és haromfitenyésztés a törvényesen védett Rákoshegyi baktériumölő

nével Kapható és megrendelhető csak **IFJ. AULITZKY OTTÓ** Budapest, VII, Dohány-utca, 84, II. sz. 2

Árak: Demijonál ad Budapest 3 4 6 8 10 15 20
370 480 710 910 1080 167-2120

Tanulmányos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Tiszaábrs oák., Turkeve oák., Vámosgyörk oák., Vámosmikola oák., Zirc oák. — **December 5., kedd.** Balassagyarmat oák., Békéscsaba o. lóvásár, Csákvár oák., Gyömrő oák., Hőgyész há. kizárólag bonyhádi tájfaiza szm. felh.-szm. Miskolc há. a külön e célra épített istállóban, Nagyecsed oák., Nagykanizsa oák., Nagyoroszi oák., Sellye oák., Szikszó h. szm. és ló felh.-szm., Zirc oák. — **December 6., szerda.** Békéscsaba oák., Hajdúnánás oák., Heves há., Isaszeg oák., Jászberény oák., Kál- lósemlény há., Kiskunhalas oák., Lenti oák., Miskolc hák. és há. a külön e célra épített istállóban, Nikla bucsu kirakó- vásár, Szaks oák., Tapolca oák., Újmalom oák. — **December 7., csütörtök.** Csepreg oák., Ibrány hák., Miskolc há. a külön e célra épített istállóban, Nyir- bátor oák., Ónod oák., Pácsa oák., Tisza- fűréh há. — **December 8., péntek.** Nincs vásár. — **December 9., szombat.** Barcs oák., Sükösd. oák.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÖZSDE

Készárpiac. Buzs: tiszavideki, felső- tiszai, duna-tiszaközi, fejméregy, dunántúli és kislétföldi 77 kg-os 19,80, 78 kg-os 20,30, 79 kg-os 20,60, 80 kg-os 20,80 P. — **Rozs:** pesti- vidéki 14,90-15,15, más származású 15,10-15,35. — **Takarmánygörpa:** első- rendű 65-66 kg-os 17,40-17,65, közép- minőségű 16,90-17,15. — **Sörörpa:** kí- váló 21,20-22, elsőrendű 20, sűrűre 19,30-19,75. — **Zab:** elsőrendű 19,25-19,40, középminőségű 19,15-19,25. — **Uj- tengeri:** tisztított 17,20-17,35, egyéb áll. 16,45-16,90.

RÁDIÓ

Budapest I.

VASÁRNAP, XII. 3.:
8: Szózat. Utána: Hanglemek. 8.45: Hírek. 10: Református. 11: Róm. kat. istentisztelet. 12.30: Időjelzés, időjárás és vízállás. 13.30: Hangversenyzenekar. 13.45: Hírek. 14: Hanglemek. 15: 1. „A munkálatenyésztés jövődelmezésének előfeltételei.” Kégl István előadása. 2. „A rétek és legelők munkái.” Sulyok Ti- vadar dr. gazdasági felügyelő előadása. 15.45: Katonazene. 16.30: Köznyelvi- dősi előadás. 17: Hírek. 17.15: Cigány- zene. 17.55: Előadás. 18.25: Jazz. 18.55: Csevegés. 19.15: Hírek. 19.25: Szalon- gós. 20: Sporteredmények. 20.10: Közve- títés a Fővárosi Operettstúdióból. „Po- zsonyi lakodalm.” Operett. 21.20: Hí- rek. 22.40: Időjárás. 23.25: Cigányzene.

Rendszeres hétköznapi műsorszámok

6.45: Torna, hírek, hanglemek. 10: Hírek. 10.20 és 10.45: Folyvasás. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangzó, időjárás. 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés, időjárás. 14.30: Hírek. 14.45: Műsor- ismertetés. 15: Árfolyamok, piaci árak. 16.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 17: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 19.15: Hírek. 21.40: Hírek, időjárás. 0.05: Hírek.

HÉTFŐ, XII. 4.

12.10: Hegedű. 12.55: Ének. 13.30: Szalonzene. 16.15: „Emlékezés Szent Borbála napjára. 17.15: Előadás. 17.45: Cigányzene. 18.45: „Koreszmék és a magyarság.” 19.25: Hanglemek. 19.40: Előadás. 20.10: Operaházi zeukek. 22.05: Cigányzene. 23.25: Hanglemek. 00.05: Hírek.

KEDD, XII. 5.

12.10: Zeukek. 13.30: Rendőrzeukek. 15.10: A 73. jótékonyceú állami sorsjá- gók húzása. 16.15: Háztartási tanács- adó. 17.15: Zongora. 17.45: Folyvasás. 18.05: Szalonzene. 19.25: Budapest székesfővárosi Vitéz Széke nevében vi- téz gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter beszédét a Kormányzó Ur Öfé- méltóságát. 19.45: „Finn-est.” 20.45: Sporttörténeti előadás. 21.15: Cigány- zene. 22.05: Vonósnyegyes. 23.20: Cigány- zene. 00.05: Hírek.

SZERDA, XII. 6.

12.10: Hanglemek. 13.30: Cigány- zene. 16.15: „Mikulás-est.” 17.15: Mel- lés Béla-zenekar. 18.10: „Horthy Miklós a katonadalokban.” 18.45: Arany János: Toldi-főbéli előad Kiss Ferenc. 19.30: Diszelőnek az Operában Főméltóságú

Határidőpiac, Rozs márciusra 15.73.
Magpia. Lucernmag, nyers 220-238, fehérbéres 280-285, lóheremag, nyers 130-142, fehérbéres 180-185, bibor- her 65-75, szőszbúdköny 41-44, ta- vaszi búkköny 27-29, köles fehér 20-32, vörös 24.50-25.50, baltacim 45-45.50, csillagfűrt, fehér lapos 15.50-16, repec, olajgyári parlás 41-41.50, bab, dunai szokvány 30.50-31.25, gömbölyű fűrj 33-35, lencse, nagy, sterilizált 36-47, közép, sterilizált 28-33, kicsl, sterilizált 23-26, uradalmi kék mák 130-135 P mm-ként.

Abraaktarmány. Árpakörpa 13.25, borsóhéj 18.25, buzakörpa 13.50-13.80, napraforgógörpa 14.50-14.75, buza- takarmányliszt 13.50-16.50, kökösörpá- csa 14.25, repecgörpá 12, lenmagörpá- csa 16.75, szárított pörpászetel 12.00-13, rozskörpa 14, melász 10, halliszt 45 P mm-ként.

Takarmány. Réti széna Ia 7.40-8.50, lucernaszéna 10-10.80 P mm-ként.

Vágómarha. Bika, tarka Ia 64-68, kivételre 70, IIa 52-63, IIIa 40-51, ökr, magyar IIa 50-70, IIIa 36-42, tarka IIa 56-75, IIIa 36-54, tehén, magyar IIIa 36, tarka Ia 65-77, IIa 48-64, IIIa 35-47, növedék 40-72, klesontozni való 14-34 fillér kg-ként, ögölyban.

Tenyészmarmhák és jármosökrök. Ia beföldi jármosökr (tarka) és beállí- tantí való tíno 56-60, Ia beföldi jármos- ökr (fehér) és beállítantí való tíno 60-65, 1/2 éves üszö 52-58, 1 1/2 éves tíno 52-58, fiatal, friss fejostehén 75-95 fillér kg-ként, ögölyban.

Juh. Javitott beföldi anyabirká 30-34, beföldi írú 30-40, német exportra írú, prima minőségű, páronként 90 kg-os suly- ban 42-46 fillér kg-ként, etetésidő- után gazdaságban mázsálva, 3 kg suly- levonással.

vitéz nagybányai Horthy Miklós ur, Ma- gyarország kormányzója tiszteletére. 22.35: Cigányzene. 23.20: Hanglemek.

CSÜTÖRTÖK, XII. 7.

12.10: Zongora. 13: Szalonzene. 16.15: Szalonzene. 17.15: „Édes utáni teendők. Bánosmód az üszöltétel és az anyaal- lalt. Borjuevelés.” Gazdátanólyam VI. rész. Gábos Dénes dr. középiskola gazda- tági tanítéti igazgató előadása. 17.45: Dalkör. 18.15: Az Erzsébet-telefonköz- pont ünnepi felavatása. 18.45: Fúvós- zeukek. 19.30: „A rádió egy napja.” 22.05: Hegedű. 22.40: Táncclemek. 23.25: Cigányzene. 00.05: Hírek.

PÉNTEK, XII. 8.

8: Szózat. Utána: Hanglemek. 8.45: Hírek. 10: Róm. kat., 11.15: Görög kat. istentisztelet. 12.20: Időjárás. 12.30: Beszárkt-zenekar. 13.45: Hírek. 14: Hanglemek. 15: Folyvasás. 15.30: Szalon- zene. 16.30: Előadás. 17.15: „Erdélyi nagykarácsony écekkája.” 18.05: Ének. 18.50: „A gunyhó előt.” Parasztkomédia. 19.25: Táncclemek. 20.20: Elbeszélés. 20.50: Versek. 22.05: Hangverseny. 23.20: Táncclemek.

SZOMBAT, XII. 9.

12.50: Katonazene. 16.20: Mese. 17.15: A rádió postája. 17.45: Szalonzene. 18.45: Utirajz. 19.25: Hegedű. 19.45: Küllgyi negyedóra. 20: Folyvasás. 20.30: „A föld.” Hangjáték. 22.05: Zongora. 22.40: Táncclemek. 23.20: Cigány- zene.

Budapest II.

Vasárnap, XII. 3. 11.15: Hangleme- kek. 15.05: Katonazene. 18.55: Dalárda. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Szalon- gós. 20.45: Előadás. 21.15: Hang-lemek. 22.30: Időjárás. — **Hétfő, XII. 4. 18.15:** Német nyelvtanítás. 19.35: Gordonka. 20: Hírek. 20.20: Folyvasás. 20.45: Táncclemek. 21.45: Időjárás. — **Kedd, XII. 5. 18: Mezőgazdasági felóra.** 18.30: Magyar-orosz műsor. 19.30: Fran- cia nyelvtanítás. 20: Hírek. 20.20: Mo- zart: g-moll szimfónia, hanglemzezzel a szerző halálának évfordulóján. 20.50: Folyvasás. 21.20: Táncclemek. 21.50: Időjárás. — **Szerda, XII. 6. 19.30:** Olasz nyelvtanítás. 20: Hírek. 20.20: Szalonzenek. 21.30: Folyvasás. 22: Időjárás. — **Csütörtök, XII. 7. 17.15:** Ének. 18.45: Angol nyelvtanítás. 19.40: Cimbalom. 20: Hírek magyar, szlovák és magyarorosz nyelven. 20.20: Hang-lemek. 21.10: Időjárás. — **Péntek, XXI. 8. 17.51:** Ének. 18.15: Erdélyi nagy- karácsony écekkája. II. rész. 19.30: Hírek. 20.20: Cigányzene. 21.10: Elbe- szélések. 21.40: Időjárás. — **Szombat, XII. 9. 18.45:** Mezőgazdasági felóra. 19.30: Táncclemek. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 21.20: Előadás. 21.50: Időjárás.

Ló. Könyhöz kocsi (híntős és juk- ker, stb.) 550-765, igaz kocsi (nehéz nyugati fajta) 400-500, igaz kocsi (könnyű nyugati fajta) 250-380, számár 50, alárendelt minőségű ló 30-250, vágó ló 15-200 P darabként.

Sertés. elsőrendű uradalmi 114.50, má- sodrendű uradalmi 105-106, elsőrendű szedett 92-96, másodrendű 82-88, harmad- rendű szedett 70-80, elsőrendű öregsértés 94-109, másodrendű öregsértés 80-83, angol tökesértés 88-91, an- gol sonkasültő, másodrendű 80-91, sül- dő 80 fillér kg-ként előllyban.

Zsli és szalonza. Szalonza, olvasztani való 156-162, sózott 160-200, füstölt 180-240, háj 168-176, tepertő 180-240, sertészsír, helybeli 168 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: Tyúk 220-350, csirke, rántani való 100-160, sülti való 170-280 fillér darabként. **Leölt baromfi:** Tyúk 150-200, csirke rántani való 200-300, sülti való 180-300, ruca, hizott 140-180, lud, hizott 130-170, libamáj, nagy 400-650, kesi 250-500 fill. kg-ként. Teafőzős 10 „arab- big 13-17, főzőtojás 10-13, apró 10-13 fillér darabként.

Vad és vadhus. Szarvascomb 220 240, gerinc 300-400, lapocka 80-120, 169d rész 30-50, vaddisznó, gerinc 160-240, comb 168-220, többi része 160-180 fillér kg-ként. Nyul, borbén 300-450, südő 250-360, fűcán 200-300, fogoly 90-160 fillér darabként.

Halpia. Harcsa, nagyság szerint 230-400, csuka 140-250, ponty 140-240, kárász 120-160, csomó 120-160 fillér darabként.

Tei és tejtermékek. Teljes tej 50, le- gőzött tej 10-12, aduht tej 80-100, teljeszsír 180-220, tefel 110-130 fillér literenként. Centrifugált vaj 320-380, főzővaj 280-320, felcukort, sovány 60-80, juhtúrto 160-220, kevert túró 140-180, hulsajt 200, trappista 200-260 fillér kg-ként.

Zöldség. Sárpagrpa 14-20, petrezse- lyeen 20-22, kevert zöldség 28-28, zeller 24-36, kalabács 16-20, karfiol 26-44, vöröshagyma, makói 13-16, közönséges 12-14, fokhagyma 18-32, cékla 14-24, fejes káposzta 12-18, savanyított ká- poszta 30, kelkáposzta 14-22, vörös- káposzta 36-48, fejesalján 6-12 (dar- abja), torna 60-120, burgonya, Gál- baba 12-13, szározsa 12, nyári róza 14, Ella 9-11, kiffel 20-26, tömött es- pergekomba 140-300, tök, főző 28-40, sülti való 12-16, sóska 56-90, paraj, tisztított 26-32, fekete retek 10-20 fillér kg-ként.

Gyümölcs. Alma 30-120, bírsalma 32-60, körte 40-120, aszalt szilva 96-160, szilva 80-150, gyümölcsíz 120-260, napolya 48-64, kőbűzött szőlő 100-160, dió 90-140, dióhéj 340-440, me- gyoró 360-440, héjazott mandula 490-600, gesztenye 70-100 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes nemes 440-560, félédes 360-480, róza 300-360, mák, kek 156-180, pergettelt méz 160-200, kőmennyag 240-320, szénzap- pan 99-120, közönséges 68-96 fillér kg- ként.

Borpiac. Az Alföldön a kistermelőknél a seprős bor ára Málldang-fokonként 2 fillér körül, a feltett bor ára 2.2-2.4 fillér körül mozog minőség szerint. Az uradalmi telepek drágábbak.

Szesz. Az egyedülságánál az összes szeszféleségekben e heten is éleők volt a forgalom és az árak változatlanul zá- rultak.

Gyümölcs-palinka. A törökötypánká 3.80, a seprőpánká 3.80-3.85, a szilvó- rium, minőség szerint 3.75-4, a barack- pánká, minőség és mennyiség szerint 4.80-5.40, az cserjétpánká 4.20-4.40, a borpárlat 5.20-5.40, arminási cékokra 3.40-3.50 pengőig terjedő áron kelt el, 10,000 literfokonként, III. táblázat szer- int, + 3% forgalmi adó.

Arany és ezüstpénzek ára

Ezüstpénzek: 1 drb egykoronás 50 fillér; kétkoronás 100 fillér; ötkoronás 2 pengő 50 fillér; régi egyfontos 1 pengő 30 fillér.

11 karátos tómorány grammonként 5 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron: **Szigeti Nándor és Fia** ékesítésznél, **Pest, II. Olasz fasor 35 (sajtó ház)**